

1 AUGUSTUS 1929

No. 15

34e JAARGANG

DE STER

HALF-MAANDELIJKSCH TIJDSCHRIFT
VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

OPGERICHT IN 1896

„Wat is openbaring anders dan het ontdekken van nieuwe waarheden, door Hem die de bron van alle waarheid is? Om te zeggen dat er geen behoefte aan nieuwe openbaring is, staat gelijk met te zeggen dat wij geen behoefte hebben aan nieuwe waarheden — een belachelijke bewering.”

Wijlen President Joseph F. Smith.

DE „AFVAL”, OF 'S WERELDS VERLIEZEN VAN DE CHRISTELIJKE GODSDIENST EN KERK.

Toespraak (no. 8), gehouden over de radio op Zondag-
avond 5 Mei 1929, door Ouderling B. H. Roberts van den
Eersten Raad der Zeventigers, te Salt Lake City, Utah.

*De opkomst van „Het Pausdom”: Is het van Goddelijken of
Menschelijken oorsprong?*

(Slot).

Het beginsel werkzaam in de Kerk.

Laat ons zien hoe het zich in de kerk gedraagt, dit beginsel van openbaring — hoe het werkt.

Toen de discipelen van de kleine kerk te Jeruzalem de vacature in den raad der apostelen, veroorzaakt door het droeve afvallen van Judas, gevuld wilden hebben, werden twee van de broederen, die vanaf den beginne met de apostelen hadden omgegaan, aan den Heere voorgesteld; en de discipelen baden, „en zeiden: Gij, Heere! *** wijs van deze twee eenen aan, dien Gij uitverkoren hebt, *** en het lot viel op Matthias, en hij werd met algemeene toestemming tot de elf apostelen gekozen.” (Hand. 1 : 15 tot en met 26).

Op den dag van het Pinksterfeest, kort na de hemelvaart van den Christus, maakte de Heilige Geest, die op de apostelen kwam, hen zoo groot in de oogen van het volk, en zij predikten het evangelie zoodanig, onder de kracht daarvan, dat op éénen dag drie-

duizend menschen bekeerd werden; en aldus werd de kern van een kerkledental gevormd.

Toen de Christus een specialen apostel tot de kerk gevoegd wilde zien, een man die kon staan voor rechters en koningen, en de wijsgeerigheden der Grieken het hoofd bieden, werd door openbaring — de fundeering waarop de Christus beloofde Zijne kerk te bouwen — werd Paulus door openbaring geroepen tot dienst in de kerk. „Saul, wat vervolgd gij Mij?” „Wie zijt Gij, Heere?” „Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt”. En, nederig gemaakt door die kennis, zeide Paulus: „Heere! wat wilt Gij, dat ik doen zal?” Hij werd naar de stad Damascus gezonden, alwaar hem verteld zou worden wat hij doen moest. Een volgende openbaring bracht Ananias tot hem, en hij begon direct die openbare bediening welke slechts door zijnen dood zou eindigen (Hand. 9); — doch hoe eervol eindigde zij!

Toen God Zijn evangelie tot de Heidenen uitgebreid wilde hebben, hetgeen een der belangrijkste zoowel als een der moeilijkste feiten voor de vroegere kerk was, werd een dubbel visioen en openbaring gegeven; een om Petrus, den bedienaar in dit geval, te bereiden, en een aan Cornelius, den Heidenbekeerling-in spe. In het geïnspireerde visioen waarschuwde de stem Petrus om niet datgene onrein te noemen wat God gereinigd had. Den rechtvaardigen Heiden, die de eerste der Heidenbekeerlingen zou zijn, werd door openbaring van den hemel aangezegd om den Godsmen te laten halen, die hem zeggen zou wat hij behoorde te doen. Toen deze factoren zich vereenigden in het uitvoeren van God's doeleinde, kwam de Heilige Geest op de Heidenen, als getuige dat God hen aangenomen had; en de Heilige Geest kwam eveneens om Petrus' geloof te bevestigen dat het evangelie naar de Heidenen moest gaan. Hier was werkende openbaring!

Toen het prediken van het evangelie aan de Heidenen weer de aandacht der kerk in beslag nam, en de apostelen en ouderlingen te Jeruzalem bijeenkwamen om de zaak te overleggen, eindigde de zitting met een openbaring, die door den Heiligen Geest aan den raad der apostelen en ouderlingen gegeven werd, „Want het heeft den Heiligen Geest en ons goedgeacht, ulieden (d. i. den Heidenbekeerlingen) geen meerderen last op te leggen dan deze noodzakelijke dingen”, welke zij opnoemden. (Hand. 15 : 28).

Toen God wilde dat Paulus zijn grooten zendingsarbeid in het Westen aanving, „zeide de Heilige Geest”, tot eenige profeten te Antiochië, „Zondert mij af beide Barnabas en Saulus tot het werk, waartoe Ik hen geroepen heb.*** Deze dan, uitgezonden zijnde van den Heiligen Geest, kwamen af tot Seleucië”, enz. (Hand 13).

Later had Paulus in Azië willen prediken: „Doch werd van den Heiligen Geest verhinderd.”

Daarop zette hij koers naar Bithynië: „Doch de Geest liet het niet toe.” (Hand. 16).

In een geïnspireerden droom zag hij een man, zeggende: „Kom over in Macedonië, en help ons”; en „besluitende daaruit, dat ons de Heere geroepen had, om denzelven het Evangelie te verkondigen”, vertrokken zij daarheen.

Toen de Heere de kerken in Azië in orde gezet wilde hebben, „zond Hij ze (de mededeelingen) door Zijnen engel, en gaf ze Zijnen dienstknecht Johannes te kennen”, en Johannes leverde God's boodschap aan de kerken af. (Openbaringen, hst. 1, 2, 3).

En zoo voorts, in de apostolische kerk, werden de bedienaars tot hun ambt geroepen door openbaring; zij werden geleid door openbaring in al hun bewegingen: aangewezen om hierheen te gaan, of ervan teruggehouden om ginds te gaan; zij werden geïnspireerd om dit of dat te zeggen of te doen; en hun gansche streven scheen erop gericht om hun volgelingen tot hetzelfde inspiratielicht te brengen. Openbaring was de onderwijzende, leidende en bevestigende macht in de kerk der apostelen, en speciaal de getuigende kracht, zooals Petrus ondervond, „dat Jezus is de Christus, de Zoon des levenden Gods”; en op die „rots” grondde de Christus Zijne kerk en ten laatste zal Hij, op die „rots” of dat beginsel, Zijne kerk dermate bewaren dat de poorten der hel haar niet zullen overweldigen.

De komst van afvallige neigingen.

Doch, zooals wij gezien hebben, begonnen zelfs in de dagen der apostelen mannen op te staan, die uit zichzelf onderwezen: „verkeerde dingen, om de discipelen af te trekken achter zich.” (Hand. 20 : 30). Valsche leeraars doken op onder de menschen, heimelijk inbrengende „verderfelijke ketterijen, ook den Heere, Die hen gekocht heeft, verloochenende”, en „velen volgden hunne verderfennissen na, door welke de weg der waarheid zou gelasterd worden”. (2 Petrus 2 : 1, 2 en samenhangende teksten). De tijd kwam, zooals Paulus voorspeld had, wanneer de menschen de gezonde leer niet zouden verdragen, doch „naar hunne eigene begeerlijkheden” zich leeraars zouden opgaderen; en zij zouden „hun gehoor van de waarheid afwenden”, en „zich keeren tot fabelen.” (2 Tim. 4 : 1-5).

Onmiddellijk volgende op den tijd der apostelen, breidde het zich wijder uit en vrat het zich dieper in, naarmate de kerk al verder en verder van den apostolischen invloed afdreef, welke invloed, zoolang hij er was, de voortwoekering van die „verborgenheid der ongerechtigheid” — die zelfs werkzaam was in den tijd der apostelen — nog tegenhield. Toen, wanneer die apostolische weerstand uit den weg was gedaan, toen kwam de „afval”, door Paulus aan de heiligen te Thessalonica voorspeld; die zou eindigen, en ook eindigde, in het verschijnen van een afvallige macht, welke zich verhief „boven wat God genaamd, of als God geëerd wordt, alzoo dat hij in den tempel Gods als een God zal zitten, zichzelf ver-

toonende, dat hij God is". „Gedenkt gij niet, dat ik, nog bij u zijnde," zei Paulus, „u deze dingen gezegd heb?" En dus werd die afvallige macht openbaar. Doch „denwelken", om Paulus weer aan te halen, „de Heere verdoen zal door den Geest Zijnsmonds, en teniet maken door de verschijning Zijner toekomst. Hem, zeg ik, wiens toekomst is naar de werking des Satans, in alle kracht, en teekenen, en wonderen der leugen," (2 Thess. 2 : 1-10).

De schepper van de meening dat „Openbaring" de rots is.

De eer van dit gezichtspunt, volgens hetwelk „openbaring" de „rots" is waarop de Christus beloofde Zijne gemeente te bouwen, komt toe aan Joseph Smith, de Profeet der Nieuwe Evangeliebedeeling die in de wereld gekomen is. Ik ken niemand anders die een dergelijke aanspraak heeft. En hij, voor zoover ik weet, heeft er geen toelichting bij gegeven; hij kondigde slechts, gelijk hij als Profeet des Heeren doen mocht, de algemeene waarheid aan, en steunde zijn mededeeling met zijn autoriteit die hij van Godswege ontvangen had. Hij sprak in 1843 de ouderlingen der kerk toe over het onderwerp „openbaring"; in den loop van welke rede hij zeide: „Jezus zegt: ‚Op deze rots zal Ik Mijne gemeente bouwen, en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen.' Welke rots? O p e n b a r i n g." (History of the Church, deel 5, blz. 258).

Dit, voor zoover mij bekend, is al wat hij hieromtrent gezegd heeft. Doch ziet eens hoe passend het is voor de gansche betrokken waarheid!

Het is juist hier, op dit punt van openbaring, dat de stelling der Roomsche Katholieken, tenopzichte van het „pausdom", ineenvalt. Niet alleen dat zij falen hun bouwsel — hun pausdom — te baseeren op de fundatie waarop de Christus beloofde Zijne kerk te bouwen — op doorgaande openbaring — doch zij verwerpen zelfs een dergelijke leer. Als bewijs hiervoor diene het volgende uit het Katholieke werk, „The Faith of our Fathers" (Het Geloof onzer Vadersen), geschreven door Kardinaal Gibbons, van Baltimore, die zoovele jaren lang in Amerika de eenigste Roomsche kardinaal is geweest. Een verklaring gevende van de leer der onfeilbaarheid van den paus, zegt de kardinaal:

„De onfeilbaarheid der Pausen beteekent niet dat zij geïnspireerd worden. De Apostelen werden begiftigd met de gave van openbaring, en wij nemen hun geschriften aan als het geopenbaarde woord Gods. Geen Katholiek, daarentegen, beweert dat de Paus geïnspireerd is, of begiftigd met wat men eigenlijk goddelijke openbaring noemt. Want, de H. Geest werd niet beloofd aan de opvolgers van Petrus om nieuwe leer te verspreiden die Hij openbaart, doch opdat, onder Zijn bijstand, zij onschendbaar konden bewaken, en getrouwelijk verklaren, de openbaring of de geloofsbelijdenis die door de Apostelen is overgegeven." (The Faith of our Fathers, blz. 145-146).

„De Kerk” glijdt van de Rots.

Het is hier, doch misschien onbewust, dat de kerk der vroegere eeuwen afgleed van de „rots” waarop de Christus beloofde Zijne Kerk te bouwen. Ik weet natuurlijk dat het antwoord hierop zou zijn dat „wat men eigenlijk openbaring noemt” ophield met den tijd der apostelen; dat openbaring niet bedoeld was in de kerk van Christus te verblijven. Werkelijk niet? Is het waar dat de Bruidgom, de Christus, gescheiden werd van de bruid, de Kerk? Indien zoo, waar is de scheidingsacte? Ik vraag om haar uit de Heilige Schrift, uit goddelijke autoriteit, te zien voortgebracht. Wie zei dat openbaring moest ophouden? Komt het niet voort uit het feit dat de menschen in de eerste tijden van de kerk, toen zij zagen dat zij niet meer de macht van openbaring bezaten; niet langer spraken „van den Heiligen Geest gedreven zijnde”, (2 Petrus 1: 21), hun toevlucht namen tot de menschelijke vinding dat het Gods bedoeling was om openbaring in Zijn kerk te doen ophouden, slechts een soort *n e g a t i e v e m a c h t* overlatend om een beweerd kerkhoofd ervoor te bewaren dat hij fouten maakte in kwesties van geloof en zeden? Ik ben der meening toegedaan dat dit de oorsprong is van deze leer dat openbaring slechts een tijdelijke macht in de kerk moest zijn. Doch zoiets is zonder schriftuurlijke machtiging of gezonde reden. Integendeel is de geheele geest van de kerk en haar organisatie aangewezen op den voortduur van openbaring, daar alleen op die manier, en door middel daarvan, er een volmaakte kerk verzekerd kan zijn, met onfeilbaar leiderschap. Ik wil den nadruk leggen op de verklaring van Kardinaal Gibbons dat door geen enkel Katholiek beweerd wordt dat „de paus geïnspireerd is, of begiftigd met wat men eigenlijk goddelijke openbaring noemt”, omdat men hier een der eerste machten en functies heeft die St. Petrus als hoofd der apostelen en der kerk in zijn tijd bezat, en welke machten wij hem hebben zien uitoefenen toen het erom ging hoe het evangelie aan de heidenen te brengen, en toch maakt men er zelfs geen aanspraak op dat hij deze macht overdroeg op „paus Linus”, toen, naar beweerd wordt, hij dezen „paus van Rome” maakte. Toch bestond na Petrus’ tijd de macht van openbaring in de kerk, en gedurende drie ambstijden van de „pauzen van Rome”, in den persoon van den apostel Johannes, terwijl deze macht niet in het bezit was van de z e o p p e r s t e h o o f d e n v a n d e k e r k! Waarom was zij niet evengoed in het bezit van deze „hoofden van de kerk” als bij Petrus of Johannes? En waarom werd zulk een voortreffelijke macht niet bewaard voor deze bisschoppen van Rome, de beweerde hoofden van de universeele kerk? Zij maakten aanspraak op alle andere machten die Petrus bezat, waarom niet op deze?

Aan het Pausdom wordt een goddelijke oorsprong ontzegd.

De consequentie van al wat ik hier genoemd heb is dat aan het „pauzdom” een goddelijke oorsprong ontzegd wordt. Ik verklaar dat het onwaar is dat Petrus op den beweerdten bisschop van Rome, Linus, zijn Apostelschap bevestigde; evenmin als Petrus en de andere Apostelen, toen zij in andere plaatsen bisschoppen verordeneerden, op deze hun apostelschap overdroegen. Apostelen en bisschoppen dragen niet hetzelfde ambt. Het eerste is een algemeen ambt met universeele zeggenschap: „het sluit in zich een volmacht die geldt voor de geheele wereld”; het andere is een plaatselijk ambt met beperkte zeggenschap, bepaald tot een zekere diocese, een provincie, een stad of een gegeven district of land. Petrus is daarom nooit bisschop van Rome geweest, omdat dit onvereinigbaar zou zijn met zijn grootere apostelambt. Wanneer men aanneemt dat hij Linus tot bisschop verordeneerde, en bij die verordeneering op hem alle macht bevestigde die hijzelf van den Christus ontvangen had, en wanneer die machten in hem verbleven evengoed na de verordeneering van Linus als ervóór — dan heeft men de ongerijmdheid van twee universeele bisschoppen op denzelfden tijd; of anders, wanneer Petrus de autoriteitsmachten — die de Christus op hem overgedragen had — niet behield na de verordeneering van Linus, dan waren ze hem dus ontnomen en werd Linus, de „pauz”, onmiddellijk de meerdere van Petrus, en van alle andere toenmaals levende apostelen; Johannes inbegrepen, die leefde onder drie van die beweerde opeenvolgende pauzen. Tot dergelijke ongerijmdheden wordt Rome gebracht door haar aanspraken ten gunste van het pauzdom!

Ik zeg bij deze gelegenheid dat er geen betrouwbaar bewijs is, en dat er hoegenaamd geen document kan gevonden worden, aantoonende een werkelijke overdracht van Petrus’ primauteit op Linus, of op een anderen bisschop van Rome; dat dus óf het apostelschap óf Petrus’ primaatschap op Linus zou zijn overgegaan.

Ik verklaar dat God de door de Roomsche kerk gemaakte bewering in den wind heeft geslagen, n. l. dat de bisschoppen van Rome zouden zijn aangesteld, door Petrus, als de gezaghebbende hoofden van de gansche kerk in de geheele wereld, door die beweerde hoofden van de kerk, Linus, Cletus en Clementius — binnen wier zeggingsgebied de apostel Johannes woonde — voorbij te gaan en den apostel Johannes te eeren op de hoogste wijze waarop God een superieure autoriteit erkenning kan betoonen, n. l. door hem bij openbaring aan te zeggen om een groot deel van de kerk te vermanen, te onderrichten, te waarschuwen en in orde te stellen — de zeven kerken in Azië; en, in andere delen van de openbaring, om geopenbaarde kennis uit te deelen aan alle geslachten en talen der menschen in de geheele wereld. (Zie het Boek der Openbaringen en het Evangelie van Johannes).

Ik verklaar, en speciaal bij deze gelegenheid, dat in het gesprek tusschen den Zaligmaker en Petrus, beschreven in het 16e hoofdstuk van Mattheüs, Jezus Zijne kerk niet stichtte, of beloofde te stichten, op den apostel Petrus. Doch Hij beloofde wel Zijne gemeente te gronden op het grootsche beginsel waardoor Petrus de groote, centrale waarheid van den Christelijken godsdienst had leeren kennen, n. l. o p p e n b a r i n g.

JEZUS DE CHRISTUS.

Hoofdstuk 5.

(Zondagsschoolles voor Onders- en Theologieklas.)

(Slot).

De aardsche komst van den Christus voorspeld.

Op een lateren tijd schrijft Nephi, niet als zijn Vader's klerk, doch als profeet en openbaarder, die het woord Gods overbrengt zooals het hem werd bekend gemaakt. Hem werd toegestaan om in visioen te aanschouwen en aan zijn volk te noemen de omstandigheid van de geboorte van den Messias, zijn doop door Johannes, en de bediening van den H. Geest met het daarbij gepaard gaande teeken van de duif; hij zag onzen Heer zich als een Leeraar der gerechtigheid onder de menschen bewegen, de zieken heelend en de geesten des kwaads berispelend; hij zag en verhaalde van de vreeselijke tooneelen op Calvarie; hij aanschouwde en voorspelde het roepen der verkoren Twaalven, de apostelen des Lams, want zoo werden deze genoemd door Hem die het visioen vergunde. Voorts vertelde hij van de ongerechtigheid der Joden, die hij zag twisten met de apostelen; en de vèdragende profetie sluit als volgt: „En de engel des Heeren zeide nog tot mij: Alzoo zullen alle natiën, geslachten, talen en volkeren verwoest worden, die strijden tegen de twaalf apostelen des Lams”. 1) Spoedig na den afval die het onderscheid tusschen Nephieten en Lamanieten darstelde, profeteerde Jacob, een broeder van Nephi, meer aangaande de zekere komst van den Messias, nadrukkelijk verklarend dat Hij te Jeruzalem zou bedienen, en bevestigend hoe noodig Zijn verzoeningsdood was, als zijnde het verordineerde middel tot 's menschen verlossing. 2). De profeet Abinadi, toen hij zoo on-

1) B. v. M., 1 Nephi hst. 11 en 12; zie ook 19 : 10.

2) B. v. M., 2 Nephi 9 : 5, 6; 10 : 3. Zie ook Nephi's profetie in hst. 25 : 12—15, en in hst. 26.

versaagd de zonde laakte tegenover den slechten koning Noach, predikte den Christus die stond te komen ¹⁾; en de rechtvaardige Benjamin, die tegelijk profheet en koning was, verkondigde dezelfde groote waarheid aan zijn volk, omstreeks 125 v. Chr. Aldus onderwees Alma ²⁾ zijn dolenden zoon Corianton, toen hij zijn geïnspireerde vermaning tot hem richtte; en desgelijks deed Amulek ³⁾ in zijn twist met Zeezrom. Desgelijks verkondigde de Lamanietsche profheet Samuel, slechts vijf jaren vóór het werkelijk gebeuren; verder duidde hij de teekenen aan waardoor de geboorte van Jezus in Judea bekend gemaakt zou worden aan de menschen der westelijke wereld. Hij zei: „Ziet, ik geef u een teeken. Nog vijf jaar en dan komt de Zoon van God om te verlossen al degenen, die in Zijnen naam gelooven. Ziet, dit zal ik u ten teeken geven, ten tijde Zijner komst; want er zullen groote lichten in den hemel zijn, zoodat er in den nacht voor Zijne komst geene duisternis zal zijn, zoodat die gelijk aan den dag zal wezen. Daarom zal er een dag en een nacht en een dag zijn alsof het één dag ware, en er zal geen nacht zijn; en dit zal u ten teeken zijn; want gij zult weten van het opgaan der zon en ook van haren ondergang, daarom zullen zij zeker weten dat er twee dagen en een nacht zullen zijn; niettemin, de nacht zal niet verduisterd worden; en dit zal de nacht voor Zijne geboorte wezen. Ziet, er zal een nieuwe ster verschijnen, zulk eene als gij nooit gezien hebt; en dit zal eveneens een teeken voor u zijn. En dit is niet alles; er zullen vele teekenen en wonderen in den hemel zijn.” ⁴⁾

Aldus leggen de schriften van beide halfronden, en in alle eeuwen voor het midden der tijden, plechtige getuigenis af van de zekerheid van des Messias' komst; aldus gaven de heilige profeten vanouds uitdrukking aan het woord der openbaring, voorzeggende de komst van 's werelds Koning en Heer, door wien alleen de zaligheid mogelijk is, en de verlossing van den dood zeker gemaakt. Het is een kenmerk der profeten die van God gezonden zijn, dat zij een persoonlijke verzekerdheid van den Christus bezitten en verkondigen; „want de getuigenis van Jezus is de geest der profetie”. ⁵⁾ Geen woord van geïnspireerde profetie betreffende de groote gebeurtenis heeft men zonder bevonden. De letterlijke vervulling der voorspellingen is getuigenis te over dat de oorsprong ervan in goddelijke openbaring ligt, en het is afdoende bewijs van de goddelijkheid van Hem wiens komst zoo veelvuldig werd voorgegd.

(Uit "Jesus the Christ", door J. E. Talmage.)

1) B. v. M., Mosiah 13 : 33—36; 15 : 1—14.

2) B. v. M., Alma 39 : 15; 40 : 1—4.

3) B. v. M., Alma 11 : 31—45.

4) B. v. M., Helaman 14 : 1—7; vergelijk 3 Nephi 1 : 4—22.

5) Openbaringen 19 : 10.

DE STER NEDERLANDSCH ORGAAN VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

REDACTIE: JOHN P. LILLYWHITE - ASSISTENT: H. SCHOTEL

EEN LAATSTE BRIEF.

Aan al mijn medewerksters in de Zustershulpvereniging in de Nederlandsche Zending.

Geliefde Zusters,

Het is met gemengde gevoelens van leedwezen en vreugde dat ik nu het woord tot u richt. Leedwezen, omdat de tijd is gekomen dat ik u, lieve zusters, zoowel als het mooie landje Holland, vaarwel moet zeggen. Gedurende mijn korte verblijf in uw land heb ik u leeren kennen, en u kennen is u liefhebben. Om die reden vrees ik den tijd van scheiden, doch zal gelukkig moeten zijn in de gedachte dat wij onze vriendschap kunnen vernieuwen in Zion, in de naaste toekomst.

Een gevoel van vreugde komt over mij omdat ik het voorrecht gehad heb om onder u een tweede zending te vervullen en te arbeiden in den dienst van onzen Meester, doende hetgeen mijn krachten wilden toelaten voor het bevorderen van God's koninkrijk hier op aarde. Vreugde ook in de gedachte om weer vrienden en verwanten te ontmoeten van wie wij gescheiden zijn geweest voor 3½ jaar.

Ik had u zoo gaarne persoonlijk willen bezoeken voor ons vertrek, maar aangezien onze tijd zeer beperkt is, vertrouw ik dat u den wil voor de daad wilt nemen.

Ik waardeer de goede Heiligen der Laatste Dagen in Holland en heb ontelbare zegeningen door mijn arbeid alhier ontvangen. Mijn eenigst verlangen is dat u wilt blijven voortgaan in het werk des Heeren, en nimmer ophouden goed te doen, aangezien uw belooning zeker is wanneer gij getrouw blijft tot het einde.

Ik wenschte dat de gemiddelde opkomst van alle Zustershulpverenigingen in Nederland in dit jaar tot een 100% zou opklimmen. Ik ga u daarom een gunst vragen alvorens te vertrekken. Laat ons een wedstrijd hebben in de Zustershulpverenigingen, beginnende 1 September 1929 en eindigende op den 1en September 1930. De vereniging die gedurende dat jaar het hoogste percentage aanwezig heeft, wint de eerste plaats. Al zal ik niet in persoon met u zijn, zal het toch zijn in gedachten, en met spanning zal ik uitzien om te weten wie de erekroon gewonnen heeft. Ik hoop dat elke vereniging er recht op zal hebben.

De eenigste vergoeding die wij voor ons werk in Nederland zouden wenschen, is om het werk van den Heer in de toekomst meer te zien vooruitgaan dan tot heden toe. Dat elk lid der Kerk werkzaam zal zijn en alle geboden van het Evangelie leven, daarbij Gods naam verheerlijkend en Zijn koninkrijk hier op aarde opbouwend.

Ik waardeer uw streven en den steun die u mij verleend heeft, en mijn raad tot u is om het beste dat in u is, te geven aan Zuster Kooijman, wanneer zij komt. Dan zullen de Zustershulpverenigingen groeien en slagen, en de zending vervullen waartoe zij opgericht zijn.

Zuster Widtsoe had een boodschap voor de zusters in deze zending, doch had slechts gelegenheid om deze te geven aan de leden in Rotterdam. Ik heb daarom aantekeningen gemaakt van haar toespraak, opdat ik op mijn beurt de hoofdpunten aan alle leden der Zustershulpvereniging zou kun-

nen overgeven. Vreezende dat ik geen kans zal hebben u allen te bezoeken en de boodschap persoonlijk af te dragen, zal ik haar in dezen brief in het kort neerschrijven.

Zuster Widtsoe zeide dat zij zich gelukkig achtte om de zusters in Holland te ontmoeten, moedigde haar aan om getrouw te zijn in al haar plichten. Zij maakte der vertakking een compliment omdat het vergadergebouw er zoo netjes en zindelijk uitzag, hetgeen noodig is om den Geest Gods te genieten.

Het doel der Zustershulporganisatie was viervoudig, of, in andere woorden, steunde zij op vier hoeksteen. Ten eerste, zelf-ontwikkeling en zelf-uiting, waarbij de zusters de gelegenheid krijgen om te groeien en zich te volmaken in alle eigenschappen van het vrouwzijn. Om Gode gelijk te worden. Zelfverbetering of ontwikkeling kan o.a. komen door het bijwonen van onze vergaderingen, de lessen te leeren en nooit te weigeren een aandeel te nemen wanneer zulks gevraagd wordt. Tweede steen: Dit groeit uit het eerste voort. Behalve onszelf te ontwikkelen moeten wij onze kennis aanwenden in het onderwijzen van anderen. Derde steen: Tracht alle ziekte en last te voorkomen en geef hulp en troost in tijd van ziekte en dood. Ten vierde: Het bijstaan van het Priesterschap in het zorgen voor de leden in het algemeen. Bewaart vrede en harmonie in de gemeente. De beste manier om dit te volvoeren is door vrede en harmonie bij onszelf te hebben.

Zuster Widtsoe wees er voorts op dat de Zustershulpvereniging tot hulp en voordeel moet zijn voor haar leden, door de zusters de gewoonte aan te leeren om voor het behandelen der lessen te zorgen. Gelijk een kind moet leeren loopen, zoo moeten de zusters leeren ook in dit opzicht op eigen beenen te staan.

Verantwoordelijkheid brengt ontwikkeling. Het is een voorrecht om een ambt te bekleeden, doch zeer noodig om na 2 à 4 jaar een ander zonder verkeerde gevoelens uw taak te laten overnemen. Wij moeten niet het idee hebben dat het een of andere ambt voor altijd aan ons toebehoort, doch gewillig zijn om anderen eveneens een kans op ontwikkeling te geven.

Zuster Widtsoe en ik vinden het zeer juist om het Presidentschap en de ambtenaressen telkens na eenige jaren te verwisselen. Het maakt geen verschil waar wij arbeiden, zoolang wij in den dienst van God zijn. Wij moeten onze nieuwe ambtenaressen ondersteunen in al hetgeen zij trachten te doen, en dit door ons bijwonen der vergaderingen, onze gebeden, onze gedachten en onze daden. Door zoo te handelen bereiden wij ons voor ambten, zoodat, wanneer de Heer ons noodig heeft, wij klaar zijn om meer verantwoordelijkheid te aanvaarden.

Zuster Widtsoe gaf dus enkele uitstekende instructies. Laat ons derhalve trachten om ze een deel van ons leven te maken en klaar zijn om de zegeningen te ontvangen die de Heer bereid heeft voor Zijn getrouwe kinderen. Dat u zoo moogt leven is de wensch en bede van uw toegenegene zuster

LILLIAN D. LILLYWHITE.

ZUSTERSHULPVEREENIGING.

Woord van Wijsheid, les No. 7.
(Voor de derde week in Augustus).

O p m e r k i n g. De in deze lessen gegeven feiten zijn ontleend aan de allermooie bronnen van inlichtingen. Dr. R. H. A. Plimmer, D.Sc., uit Londen, wiens boek *F o o d, H e a l t h, V i t a*

m i n s, in 1928 werd gepubliceerd, is menigmaal geciteerd; anderen eveneens. Proeven worden gedurig verricht in alle beschaafde landen, en onze kennis inzake voeding neemt van jaar tot jaar toe. De hier gedane verklaringen kunnen echter als grondstellingen dienen, want ofschoon men ze ietwat wijzigen mag, zullen zij waarschijnlijk nimmer worden opzijde gezet.

De les uit de Geschiedenis. Door alle eeuwen der geschiedenis heeft de mensch onbewust zijn leven gemaakt tot een experimenten-laboratorium voor het waarde-meten van de verschillende voedingssoorten. In bepaalde perioden en in bepaalde groepen heeft hij lang en gezond geleefd; andere groepen — zij die bijvoorbeeld per schip de zee bereisden, of die in onnoodig oorlogvoeren betrokken waren, of leefden in landen waar overbevolking heerscht — hebben plagen geleden door onvoldoende voeding en verschillende soorten ziekten. Enkele generaties geleden hebben zeelieden ontdekt dat *versche* voedsels, vooral citroenen, de geveerde schurft voorkwamen. Zij wisten niet waarom.

In meer recenten tijd, toen de „rage” voor witte voedingsmiddelen zich ontwikkelen ging, en de menschen ontdekten dat om voedsel te bewaren en over lange afstanden te vervoeren, zij dit moesten verfijnen (om voor bederf te behoeden), zijn er bepaalde ziekten ontstaan. In Japan bijvoorbeeld, waar het menu hoofdzakelijk uit rijst bestaat, ondervond men dat, zoolang de menschen volhardden bij het eten van geglansde in plaats van natuur-rijst, er zich meer en meer een soort zenuwziekte en algeheele verlamming voordeed. Wanneer men tijdig de „zemelen” van de rijst te nuttigen kreeg, kon men genezen. Daarop stelden de geleerden een grondig onderzoek in, opdat zij de vraag konden beantwoorden: „W a a r o m?”

Zij hebben ontdekt dat wanneer de mensch tracht te leven op verfijnde, voor den handel klaargemaakte voedsels, hij spoedig bezwijkt door ziekte en dood. Als hij natuurlijk voedsel nuttigt, zooals Moeder Aarde dit levert, kan hij leven en sterk zijn. Deze voedingsmiddelen mogen met recht „beschermende voedingsmiddelen” genoemd worden.

Vitaminen. Na tallooze uiteenlopende proefnemingen, in de geheele wereld gedaan, weet men nu dat natuurlijke voedingsmiddelen onbekende substanties bevatten die voor de gezondheid van het grootste belang zijn. Deze substanties worden *v i t a m i n e n* genoemd. ¹⁾

„Vitaminen zijn organische deelen, van onbekende samenstelling, die noodig zijn in een volledig, gezond menu, om het normale functionneeren van het lichaam te doen plaats hebben. Zij treden op als scheikundige opwekkers, die door middel van den bloed-

1) „Het woord is afgeleid van *v i t a*, hetgeen *l e v e n* beteekent.” — R. H. A. Plimmer, D. Sc.

stroom het lichaam doordringen, en den persoon een rijkdom aan levenskracht verschaffen, terwijl, indien zij ontbreken, dit ernstige ongesteldheid of den dood veroorzaakt." 1) Tot heden toe zijn zij door den scheikundige nog niet geanalyseerd, want door de gewone processen in de scheikundige analyse worden zij vernietigd. Hoewel in uiterst kleine hoeveelheden aanwezig, zijn zij absoluut noodig voor groei en gezondheid.

„Ten minste vijf vitamines zijn duidelijk onderscheiden, en er blijken nog andere te bestaan. Voor de eenvoudigheid noemt men ze A, B, C, D en zoo voorts. Indien een ervan voor drie of vier maanden aan de voeding ontbreekt, is ernstige lichaamsstoornis het gevolg; het niet-gebruiken van alle tegelijk zou binnen korten tijd den dood veroorzaken. De eene vitamine kan niet vervangen worden door een andere (hetgeen wel bij andere voedselklassen kan voorkomen). *** Elke vitamine moet beschouwd worden op zichzelf." 2)

„Een der belangrijkste feiten omtrent vitamines is dat zij niet gevormd kunnen worden in het menschelijk lichaam, en daarom in de voeding moeten worden aangevoerd. Zij worden voortgebracht in planten, en vitamines die men bij dieren aantreft zijn van planten-voedsel afkomstig. Vegetariërs hebben dit voordeel op vleescheters; zij krijgen hun vitamines rechtstreeks uit de planten. Zeer weinig voedingsmiddelen bevatten alle vitamines." 3) Dus, om zeker te zijn, moeten alle groenten en vruchten gegeten worden, wil men zijn lichaam in een gezonden staat bewaren.

Vitamine A. Groene planten vormen de hoofdbron van vitamine A. Zij wordt in het groene blad door de werking van het zonlicht gevormd. Wanneer zij in dierlijke vetten voorkomt, is zij daar gekomen door het voedsel dat het dier gebruikt heeft. Om die reden zijn bepaalde dierlijke vetten, naast de groene groenten, ook een bron van deze kostbare vitamine. Hieronder vallen levertraan, versche boter of room, eiervet, niervet, en de gele dierlijke vetten. Echter is gebleken dat spinazie driemaal zooveel vitamine A bevat als boter, en levertraan vele, vele malen zooveel. Versche boter of levertraan, zoowel als versche groenten — tomaten, tuinkers, en rauwe kool — zijn in het menu zeer noodig. Levertraan is noodig bij het vormen en onderhouden van goede, sterke tanden, daar het waarschijnlijk zoowel vitamine D als A bevat. Gewone margarine en plantaardige oliën bevatten haar (vitamine A) niet. Dierlijke margarine kan haar bevatten, doch wanneer men ze eet, moet ervoor ingestaan zijn dat ze vitamine A bevat. Als men een vet ranzig laat worden, wordt de vitamine vernietigd; ze wordt ook

1) Mary E. Loder, lid van den staf van Highland Hospital, Rochester, N.Y., in *Correct Eating*, November 1928.

2) *Food, Health, Vitamins*, door R. H. A. Plimmer, D. Sc., Londen, pag. 11.

3) T. z. p., pag. 12.

vernietigd door verhitting. Terwille van de gezondheid moet men dus elken dag wat rauw groen voedsel eten. Last met de oogen, infectie van longen en het spijsverteringskanaal, ontstaan door gebrek aan vitamine A.

V i t a m i n e B. Vitamine B was de eerste vitamine die men ontdekte, en wordt gevonden in zemelen, gedroogde erwten, boonen, linzen, meel van de geheele tarwe, volle rijst, gerst, haver-mout, eigeel, noten, uien, knollen, gist, versche volle melk, en in de dierlijke klieren, zooals lever, hart, nier, zwezerik en hersenen. „Noten hebben een hoog gehalte aan vitamine B, en de prijs ervan is gewoonlijk redelijk, gezien hun voedingswaarde.”¹⁾ De beste bronnen van vitamine B zijn de groene bladen en groeiende deelen van planten en granen, vooral in de kiem (die ongelukkigerwijze in de meeste molenprocessen verwijderd wordt). Deze vitamine wordt niet zoo gemakkelijk vernietigd door hitte of koude als andere, tenzij men haar kookt met zout of soda; r e d e n w a a r o m m e n m e t d i e p r a c t i j k m o e t b r e k e n. Wij moeten ook weigeren om de gewone verfijnde granen en andere voedingsmiddelen te gebruiken die van dit kostbare leven-onderhoudende bestanddeel ontroofd zijn. Indien deze vitamine aan ons voedsel ontbreekt, is het gevolg een ontsteking van de zenuwen, en een zwakte die leidt tot volledige verlamming van de spieren. De afwezigheid ervan vertraagt bovendien den normalen groei.

V i t a m i n e C. Deze vitamine vindt men in sapvruchten (sinaasappelen, citroenen, druiven), tomaten, spruitende granen, groene, bladrijke planten (selderij, sla, tuinkers, kool), rapen, boonen, merg, bananen, frambozen, zwarte bessen, perziken, ananas, rauwe zomermelk (indien de koeien op de weide worden gehouden), rauwe lever en aardappelen. Deze vitamine kan geen warmte of vrieskou doorstaan, en is het moeilijkst te verkrijgen wanneer men het voedsel niet versch eet, en daarvan het grootste deel kookt. Dat wat gekookt wordt, mag niet langer dan 20 à 30 minuten koken, en nimmer met soda of zout, waardoor deze vitamine eveneens vernietigd wordt. Wanneer men groenten kookt zonder dat de lucht toegang heeft, kan men soms deze vitamine behouden; vandaar dat men ze in kleine hoeveelheden in bepaalde soorten ingemaakte tomaten aantreft. Gewone koemelk heeft deze vitamine niet, tenzij de koeien groentenvoedsel krijgen, of met gras worden gevoed. Om die reden moeten met de flesch gevoede babies sinaasappelsap of gezeefde tomatensap krijgen, naast volle melk en hun overige voeding.

Wanneer vitamine C ontbreekt, is de gevreesde schurft het resultaat, en, in mindere mate, huidaandoeningen, gepaard met algemeene zwakte en gebrekkige functioneering van het lichaam. Dit waren de bestanddeelen waaraan in de scheepsvoorraden en zelfs

1) Food and Health, door A. B. Callow, blz. 54.

in het menu van den landsman in vroeger tijd gebrek was, hetgeen veroorzaakte dat de schurft de schrik der menschen werd — want weinigen ontkwamen eraan. De schurft is nu allengs aan het verdwijnen. Alle andere vormen van huidziekte zouden eveneens vermeden en genezen kunnen worden door het gebruik van het juiste menu.

Vitamine D. Vitamine D komt voor in de meeste voedingsmiddelen die vitamine A bevatten, uitgezonderd het hart en de nieren. Levertraan, rundvet, boter en eieren zijn hier speciaal voor geschikt. Direct zonlicht heeft een eigenaardig effect op deze vitamine, gelijk wanneer het ziekten geneest die ontstaan door het ontbreken van vitamine D. Wanneer melk of plantenoliën gedurende een bepaalden tijd aan de onmiddellijke stralen der zon worden blootgesteld, hebben deze voedingsmiddelen dezelfde uitwerking in het lichaam als deze vitamine. Het licht heeft niet die uitwerking wanneer het door gewoon vensterglas heengaat; men moet het zonlicht rechtstreeks hebben — in de buitenlucht.

Het ontbreken van deze vitamine in de voeding brengt teweeg „de meest in het oog loopende van alle ziekten die aan een slechtgekozen diët te wijten zijn, n. l. Engelsche ziekte. Kromme beenen zijn een algemeen optredende misvorming bij hen die aan Engelsche ziekte hebben geleden. Het is niet uitsluitend een ziekte van de beenderen, doch zij doet het geheele lichaam aan.”¹⁾ De spieren, de gewrichtsbanden, de beenderen en het geheele zenuwstelsel worden aangestoken. Het is een der meest voorkomende ziekten in dit land (Engeland), en is geheel en al te wijten aan armelijke voeding en gebrek aan zonneschijn. Zij die eraan lijden eten gewoonlijk veel te veel van de zetmeel- en zoete voedingsmiddelen — wittebrood en banketbakkerswerk — „opgemaakte schotels”, inplaats van de door de natuur gemaakte voedingsmiddelen. Het geldt dat aan wittebrood en banketbakkerswerk besteed wordt, behoort aan de bovenvermelde middelen uitgegeven te worden, waarbij dan de groenten en andere natuurlijke voedingsmiddelen overheerschend moeten zijn.

Vitamine E. „Gelijk vitaminen A en D komt vitamine E ook in vetten voor, doch is bovendien aanwezig in enkele plantenoliën die deze twee andere vitaminen niet bevatten.”²⁾ Zij komt uiterst rijkelijk voor in de kiem van de tarwe en andere granen, en ook in de groene plantenblären. „Voor zoover het de voeding van den mensch betreft, voorziet het gewone gemengde menu van vleesch, eieren, groene blären en heele zaden in voldoende hoeveelheid hiervan.”³⁾

1) Food, Health, Vitamins, door R. H. A. Plimmer, D. Sc., Londen, pag. 54.

2) T. z. p., blz. 12.

3) T. z. p., blz. 67.

„Bij afwezigheid dezer vitamine is de groei schijnbaar normaal, doch onvruchtbaarheid is het resultaat.”¹⁾ Het voortbrengen van nakomelingen en de vlotte melkvorming voor het voeden van de kinderen door de moeder, worden zeer belemmerd wanneer deze vitamine afwezig is.

Voedingsmiddelen met weinig of geen Vitaminen. „Voedingsmiddelen die geen vitaminen verschaffen, moeten, ingeval men ze nuttigt, slechts in kleine hoeveelheden gebruikt worden.”²⁾ Onder hen zijn de volgende: plantaardige oliën en margarinesoorten, notenboters; reuzel, varkensvleesch en spekvet; gedroogde vruchten, gedroogde groenten, alle met soda gekookte groenten, alle groenten of vruchten die te lang gekookt hebben; jam, marmelade, vruchtengeleien; wit meel en brood, cakes, biscuits, macaroni, en alles wat verder uit wit meel bereid is; witte suiker, witte rijst, parelgerst, korenmeel, eiersurrogaten, sago, tapioca, siroop, kokosnoot. Zooals u ziet, sluit deze lijst in alle voedingsmiddelen die „gedokterd” zijn door den mensch, hetzij om ze bij een verkeerden smaak aan te passen, of om ze van plaats tot plaats zonder bederf te kunnen vervoeren. Wanneer hij ze eet, betaalt de mensch vroeg of laat den prijs met een gebroken gezondheid. Wij moeten leeren het voedsel te genieten zooals Moeder Natuur het klaarmaakt — zij is de beste „kokin”, want zij kent haar werk. Gepreserveerd voedsel of verfijnd voedsel is n i m e r goed voedsel.

Vragen.

1. Wat wordt bedoeld met den term „beschermende voedsels”? Waarom moeten wij sommige voedingsmiddelen hebben die ons tegen andere beschermen?
2. Wat verstaat men onder „vitaminen”, en hoe zijn zij ontdekt?
3. Vertel zooveel gij kunt van vitamine A, en wat volgt op het ontbreken ervan in de voeding. Verhaal zooveel gij kunt betreffende vitaminen B, C, D en E.
4. Wat weet u van de voedsels die geen vitaminen bevatten? Noem ze. Moet men ze eten? Hoeveel?
5. Wat heeft u te zeggen omtrent de „manie” voor „witte” voedingsmiddelen, zooals wit brood, witte suiker, en alle uit deze combinatie gemaakte voedsels?
6. Moet de mensch bij het kiezen van zijn voeding geleid worden door zijn „smaak”, of door het nooden van zijn lichaam? Bespreek dit.
7. Wat is de waarde van voedsels die men nuttigt „in het jaargetijde daarvan”? Verklaar waarom men ze zoo versch mogelijk moet eten, en weinig of niet koken. Wat denkt u van het gebruik om zout en soda aan groenten toe te voegen bij het koken?
8. In het licht van deze kennis, welk getuigenis komt tot u inzake het Woord van Wijsheid, dat bijna een honderd jaren geleden aan de wereld gegeven werd?

L. D. W.

1) *Food and Health*, door A. B. Callow, blz. 45.

2) *Food, Health, Vitamins*, titelblad.

VERSLAG VAN DE VIJFDAAGSCHE O. O. V.-CONFERENTIE.

(Slot).

Maandag 10 Juni.

De sportdag en het avondprogramma.

Op dezen zonnigen, zomerschen Maandag heeft een naar schatting tweehonderdtallige menigte, bestaande uit Bijenkorfmeisjes, Padvinders, M-Mannen, Ouders en Zendelingen, zich uitstekend vermaakt met sport en spelen, op het terrein „Vreelust” bij Rotterdam. Het begon om 's morgens circa tier uur en eerst om vijf uur des avonds verlieten de laatste bezoekers het veld.

Dien avond ving in het geheel gevulde gebouw „Excelsior”, onder leiding van Overziener R. M. Davey, het sluitingsprogramma aan met het zingen van het O. O. V.-lied. Zr. M. C. Beijer Sr., een Bijenhoudster van Haarlem, vroeg 's Heeren zegen af, waarop door de aanwezige Bijenkorfmeisjes plechtig de womanho-roep werd gezongen.

Zes en veertig Bijenkorfmeisjes werden nu door Zr. Lillian D. Lillywhite, als gemachtigde van het Algemeen Bestuur der O. O. V., bevorderd, t. w. 30 tot Bouwster in den Korf, 15 tot Gaarster van Honing, en 1 tot Houdster der Bijen. Drie padvinders werden gepromoveerd tot padvinder tweede klasse.

Aan winnaars en winnaressen in de gehouden wedstrijden werden nu de prijzen uitgereikt door Zendingspresident John P. Lillywhite. Als blijk van waardeering voor zijn arbeid, o. a. als algemeen secretaris der O. O. V., werd aan Ouderling John D. Lillywhite een bloemenmand aangeboden. Deze laatste gaf hierop een zang- en pianosolo ten beste, getiteld „The Rosary” (De Rozenkrans).

Zeven en twintig Bijenkorfmeisjes uit zes verschillende steden gaven nu een voorstelling van „Het Bijenkorf A-B-C.”, onder leiding van de schrijfster, Zr. Tine C. Hartman. Terecht waren alle hoorders ten zeerste voldaan over hetgeen hierbij werd naar voren gebracht. Aan het eind van dit nummer werd het zendingsbestuur der O. O. V. op spontane wijze gehuldigd, waaraan alle aanwezigen deelnamen.

Volgende op een korte pauze kwam een duet door Zr. T. Hartman en Ouderling E. H. Boyer, „De Morgen” geheeten. Staande zegde nu de vergadering de leuze voor het jaar 1928-'29 op.

Als slotnummer volgde „Nederland en haar Bevolking”, door Rotterdamsche Bijenkorfmeisjes onder leiding van de schrijfster, Zr. A. S. Versteeg, keurig opgevoerd. Het geheel was een beeld vol frissche kleuren, en daarbij een reeks interessante, leerrijke bijzonderheden over Nederland's elf provinciën en haar bewoners.

De dankzegging werd uitgesproken door Zendingspresident John P. Lillywhite.

CONFERENTIE-AANKONDIGING.

De halfjaarlijksche conferentie van het Amsterdamsche district zal op Donderdag 8, Vrijdag 9 en Zondag 11 Augustus e. k. te Amsterdam worden gehouden. Zij draagt het karakter eener Zendingsconferentie.

Openbare vergaderingen vinden plaats op Donderdag, des avonds om 8 uur, en des Zondags om 10 uur v.m., 2 uur n.m. (bezoekt vooral deze) en 7.30 uur n.m. De vergadering van genoemden Vrijdagavond vangt aan om 8 uur, doch is een bijeenkomst voor Ambtenaren, Ambtenaressen en dragers van het Priesterschap.

Komt allen naar deze algemeene conferentie! Brengt uwe kennissen mee!